

Hawa, Donald, Kamaladan gorkuber... Ine, sebäbi

Category: Kitapcy, Publisistika

написано kitapcy | 26 январа, 2025

Hawa, Donald, Kamaladan gorkuber... Ine, sebäbi HAWA, DONALD, KAMALADAN GORKUBER... INE, SEBÄBI

Ak Tama garaýagyz aýalyň nädip getiriljekdiginiň gürrüňini etmek üçin raýat aktiwistleriniň ýekşenbe güni geçiren zum gepleşigi örän arkaýyn ýagdaýda bir million dollar haýyr-sahawat kömegini ýygnady. Kamala Harris prezidentiň orunbasarlygyndan gönüden-göni prezidentlige saýlanyp bilner. «Kamala bir ogul»: Prezidentiň orunbasary Kamala Harris özünden öňki Barak Obama ýaly ýaş nesli ýanyna çekjege meňzeýär (AP)

Jo Baýdeniň Ak Tama täzedan saýlanmak üçin kandidaturasyny goýjak dældigi mälim edilen badyna jadyly pursatlaryň biri bolup geçdi: ABŞ-nyň çar künjündäki garaýagyz aýal-gyzlar

işlerini taşlap, toparlanmaga başlady.

Ýekşenbe güni öýleden soň prezidentiň orunbasary Kamala Harrisiň geljek aýda demokratlaryň kandidaty hökmünde saýlanmagyny we Donald Trampy ýeňmegini üpjün etmegiň ýollaryny ara alyp maslagatlaşmak üçin jemgyýetçilik ýolbaşçylarynyňam gatnaşan zum duşuşygy gyssagly geçirildi.

Ilkibaşda müň sany garaýagyz aýalyň (munisipalitet başlyklarynyň, senatlyga kandidatlaryň, raýat aktiwistleriniň, raýat hak-hukuklary boýunça ýolbaşçylaryň) haýyr-sahawat kömegini ýygnama we saýlawçylary hasaba alma strategiýalaryny ara alyp maslahatlaşmak boýunça çagyryşa gatnaşmagy meýilleşdirilýärdi. Ak Tama garaýagyz aýaly oturtmak kampaniýasyna gatlakdan gelen kesgitli goldawyň çykyşyň görkezijisi hökmünde taýýarlanan bu duşuşyga gatnaşyjylaryň sany az salymda 40 müňe ýetdi.

Olar Harrise bolan mizemez goldawlaryny beýan etmek üçin dört sagatlaryny sarp etdiler. Munuň bilen birlikde işleýändiklerine degişli şahsy pikirlerini paýlaşdylar, ýolbaşçyda bolmaly artykmaçlyklary aýtdylar we amerikan prezidentiniň roly üçin jedelsiz aýratynlyklaryna ünsi çekdiler. Harris Baýdeniň prezidentiň orunbasarlygyna bellänmezden öň Kaliforniýada baş prokuror bolup işläň ilkinji afro-amerikan we asly Günorta Aziýadan amerikan zenanydy (bu boýunca jedellerem bar, bu barada soň durup geçeris).

Baýdeniň Harrisi oruntutary hökmünde goldaýandygynyň habary demokratlaryň haýyr-sahawat kömegini toplamagynda şol wagta çenli bolup geçen saýlawlarda bolmadyk görnüşde ýygjamlaşma ýol arçady. Zum çagyryşy wagtynda indi «prezidentlige kandidat Harris» bolan kampaniýa bir million dollardan gowrak haýyr-sahawat kömegi ýygnaýdy. Munuň yzysüresindäki sagatlarda umuman 50 million dollara golaý pul jemlendi. (Deňeşdirmek gerek bolsa, Trampyň iş wagtyny bozmakda aýyplanyp 34 gezek günäli bilinmeginden soňly 24 sagatdaky haýyr-sahawat kampaniýasynda ownuk-uşak hemaýatkärlerden jemi 52,8 million dollar toplanypdy).

Munuň özi Harrise beriljek uly goldawyň alamaty, şol bir wagtyň özünde alternatiwiň bolup geçmegine ýol

berilmejekdiginiň kesgittililigi. Trampyň we öňe sürýän jynsparaz, aýallara duşmançylyk edýän garaýyşlaryň Ak Tama baryp ýetmeginiň yzyndan garaýagy aýallar herekete geçmegi müwessa bildi. «Garaýagyz aýallary diňläň» şygary orta atyldy. Ýekşenbe günündäki zumda «Garaýagyz aýallary diňläň» şygary durmuşa geçirildi.

Käşgä bu baş ýyl edilen bolsady. Garaýagyz aýallaryň uzak wagt bäri görkezip gelşi ýaly, Trampyň 2016-njy ýyldaky saýlaw ýeňşi millionlarça akýagyz aýalyň Hillari Klinton a däl-de, syýasy pozisiýasy zenan hak-hukuklaryna aç-açan howp abandyrýan, diňe «aýalyň jynsy agzasynyň «dodagyndan» aňlaýan» adama ses bermegi bilen mümkin bolupdy.

Garaýagyz aýallar amerikan jemgyýetinde deňsiz-taýsyz orna eýe. Millet taýdanam, jynsyýetiň kesişýän sepgidinde hem deňsiz-taýsyz formada ösen dünýägaraýşa eýe we bulam olara başgalarda bolmadyk perspektiwany açyp berýär.

Harrisiň gaýtalamagy halaýan, ýöne manysy köp adamyň pikirini bulaşdyrýan «Bolup geçen zatlaryň ýüküni götermeýän ähtimallyklar» sözi demokrat kandidatlyga duýdansyz göterilmeginiň yzyndan täze kesgittililige eýe boldy. Harrisiň özüneçekijilihi uzak wagta çeken jynsparazlyk we gulçulyk geçmişi bilen hapalanan ABŞ-nyň nähili üýtgändigini Harrisde görüp bilen garaýagyz we ispan gatançly saýlawçylara, aýratynam aýal-gyzlara ýüzlenýär.

Amerikan saýlawçylary-da şeýle. 2020-nji ýylyň saýlawçylaryndan bäri ses berme ýaşyna ýeten ilatyň artmagynyň ýarsy ispan-amerikan jemgyýetiniň içinde bilup geçdi. Garaýagyz aýallar häzirem köp möçberde Demokratik partiýa ýakyn durýar, emma barha az baglanyşyk gurýarlar. Harrisiň geljek aý Çikagoda geçiriljek Demokrat partiýanyň Döwlet kongresinde kandidaturasynyň öňe saýlanan ýagdaýynda bu gatlak ýerinden gozganmaz ýaly ýagdaýa geler.

Yaş nesiller Harrisiň tarapynda. Onuň özünden öňki uly we täsirli tarapdar gatlaýlaýna eýe bolanlary öz tarapyna çekmek üçin ýeterlik ukyp-başarnygy bar: Ariana Grande, Demi Lowato, Jon Legend ýaly millionlarça podpisçigi barlar onuň tarapyndadygyny eýýämden sosial mediýa arkaly mälim etdi.

Britaniýaly aýdymçy Catli XCX hem amerikan saýlawlarynda ses bermeyändigine garamazdan sosial mediýada «Kamala bir ogul!» diýip, Harrisi goldady we Harrisiň at-abraýyny güýçlendirip, Harrisiň täze internet mimini döretdi.

Harrisiň kandidaturasy garaýagyz jemgyýet üçin çekişmesiz bolmaz. Kaliforniýada prokuror bolup işläň döwründe, aýratynam garaýagyz jemgyýetçiligiň üstünde uly täsiri bolan köpçülikleýin tussag etmeler sebäpli agyr tankytlara uçrapdy. Narkotiki serişdeleri ulanýandyklary üçin iki müňe golaý adamy aýyplapdy we birnäçesini türmä ýollapdy, emma özünden narkotiki serişdeleri ulanyp-ulanmaýandygy sorlanda, hahahaýlap gülmek bilen jogap beripdi. Harrisiň türmä salan we soňundan boşadylanlardan başga-da, ondan ýamanlyk gören ähli garaýagyz erkekleriň ýüzleri ulanylyp, mozaika taýýarlanypdy. Harrisiň prezidentiň orunbasarlygyna kimi saýlajakdygy heniz belli däl. Käbir synçylaryň Berni Sandersi saýlasa gowy boljakdygyny öňe sürýändiklerini gördüm. Harrisiň eýe bolmadyk taýýarja tarapdar gatlagy we çepçi aýratynlygy bar. Emma Baýden ýaly onuňam ýaşy ötüşen we nu ýagdaý kämahal entek akly-huşy ýerindedigine garamazdan öz garşysyna işläp bilýär. Beýlekiler bolsa Harrisiň has pozitiw birini saýlamaly boljakdygyna ynanyar, belki-de ol öňki harby gullukçylardan, Orta-Günbatar ştatlarda gowy netije gazanyp biljek we hatda belkäm Injil gatlagyny (ABŞ-da ýewangelçi protestantlygyň ýerli medeniýetiniň aýrylmaz bölegi bolan sebit -t.b.) birini saýlar.

Bärde bir zat anyk. Eger ol häzirden orunbasarynyň kim boljakdygyny mälim etse, Ak Tama gülüp-oýnap gitse gerek.

Awa WIDAL.

Çarşenbe, 24.07.2024 ý. Publisistika